

Gordana Ivković⁵⁴

Jelena Alić⁵⁵

Dinko Jadrešić⁵⁶

UKLJUČIVANJE STUDENATA S INVALIDITETOM U PROGRAME TJELESNOG VJEŽBANJA NA SVEUČILIŠTIMA U HRVATSKOJ

Izvorni znanstveni rad / Original scientific paper

UDK: 378:796-056.24

DOI: <https://doi.org/10.59014/VSNX6195>

Sažetak

Cilj je ovog istraživanja utvrditi stavove i iskustva profesora kineziologije u radu sa studentima s invaliditetom kako bi ih se što efikasnije uključilo u programe tjelesnog vježbanja na sveučilištima. U istraživanju je sudjelovalo dvadeset profesora kineziologije koji izvode nastavu Tjelesne i zdravstvene kulture i ostale kolegije iz područja kineziologije na sveučilištima u Hrvatskoj. Ispitanici su ispunili *online* upitnik koji se sastojao od dva dijela. Prvi dio upitnika sastojao se od općih podataka, a u drugom je dijelu primijenjen Upitnik stavova o inkluziji SINKL 2.0. Rezultati pokazuju da 40% profesora kineziologije na sveučilištima nema iskustva u radu sa studentima s invaliditetom i većina se smatra malo i neznatno kompetentna za rad s njima. Većina se nadalje slaže s tim da je inkluzija studenata s invaliditetom u programe tjelesnog vježbanja moralni imperativ. Profesori kineziologije koji provode prilagođeni program sa studentima s invaliditetom smatraju da je inkluzija moralna obveza društva u većem postotku za razliku od profesora kineziologije koji ne provode prilagođeni program. Profesori kineziologije koji provode prilagođeni program sa studentima s invaliditetom, u odnosu na one koji ne provode takve programe, imaju i veću podršku u radu kolega s katedre. Zaključuje se da je za inkluziju studenata s invaliditetom u programe tjelesne i zdravstvene kulture iznimno važna podrška kolega i stručnih timova u realizaciji programa tjelesnog vježbanja. Rezultati istraživanja upućuju štoviše na potrebu dodatne edukacije profesora kineziologije za rad sa studentima s invaliditetom te uvođenja novih izbornih kolegija iz područja kineziologije kako bi studenti s invaliditetom mogli izabrati sadržaje prilagođene svojim željama i mogućnostima.

54 Centar za tjelovježbu i studentski sport, Sveučilište u Zadru, givkovic@unizd.hr

55 Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja, Sveučilište u Zadru, jceticin@unizd.hr

56 Centar tjelovježbu i studentski sport, Sveučilište u Zadru, djadresic22@unizd.hr

Ključne riječi: inkluzija, tjelesna aktivnost, stavovi nastavnika, studenti s invaliditetom

Uvod

Sve se veći broj studenata s invaliditetom upisuje na različite studije na sveučilištima u Hrvatskoj često se susrećući s dodatnim ograničenjima kod izvođenja organiziranih tjelesnih i sportskih aktivnosti. Tjelesna aktivnost iznimno je važna za održavanje zdravlja svih ljudi. Posebno je važna osobama s invaliditetom radi sprječavanja postojećih i sekundarnih oštećenja (Draheim, 2006). Velika je razlika u razini tjelesne aktivnosti osoba bez zdravstvenih teškoća i invaliditeta i osoba sa zdravstvenim teškoćama i invaliditetom. Velik broj studenata s invaliditetom ne zadovoljava preporuke Svjetske zdravstvene organizacije o tjelesnoj aktivnosti, a neke su podskupine posebno neaktivne (Úbeda-Colomer, Monforte i Devís-Devís, 2019). Rezultati dosadašnjih studija pokazuju da su osobe s invalidnošću manje tjelesno aktivne od svojih vršnjaka iz više razloga, a neki su razlozi ovi: sama zdravstvena ograničenja, nedostatak pristupa odgovarajućim tjelesnim aktivnostima, nedostatak podrške u zajednici, nedovoljna educiranost voditelja programa tjelesne aktivnosti i slično (Volarić, Lekić i Lulić Drenjak, 2019; Miholić, 2012). Neaktivnost osoba s invalidnošću može smanjiti motoričke i funkcionalne sposobnosti (Graham i Reid, 2000) i doprinijeti razvoju kardiovaskularnih i metaboličkih bolesti (Draheim, 2006). Inkluzija podrazumijeva integraciju osoba s invaliditetom u društvenu zajednicu, u ovom slučaju u akademsku zajednicu, i to tjelesnim aktivnostima. Uključivanjem osoba s invaliditetom u zajedničke programe tjelesne aktivnosti potiče se njihova međusobna podrška i iskazuje se potpora individualnim različitostima u studentskoj populaciji. Interdisciplinarni i timski rad podrazumijeva niz metoda i postupaka u cilju razvoja individualnih potreba svih osoba i poštivanja pojedinca kao ravnopravnog sudionika u obrazovnom sustavu i akademskoj zajednici. Inkluzija u prvom redu podrazumijeva pružanje jednakih prilika svima, kao i najveću fleksibilnost u zadovoljavanju specifičnih obrazovnih i širih društvenih potreba sve školske djece (Kiš-Glavaš i Wagner, 2001). Sva sveučilišta u Republici Hrvatskoj u svoje su statute unijela ustavne odredbe o zabrani diskriminacije na bilo kojoj osnovi te odredbu iz Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju o pravu svih studenata na

kvalitetan studij, što svakako uključuje i studente s invaliditetom (NN, 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07).

Cilj je ovog rada utvrditi stavove i iskustva profesora kineziologije u radu sa studentima s invaliditetom kako bi ih se što efikasnije uključilo u programe tjelesnog vježbanja na sveučilištima u Hrvatskoj.

Metode

U istraživanju je sudjelovalo 20 profesora kineziologije sa sveučilišta u Hrvatskoj koji izvode nastavu Tjelesna i zdravstvena kultura i ostale kolegije iz područja kineziologije. Ispitanici su ispunili *online* upitnik koji se sastojao od dva dijela. U prvom su dijelu bila opća pitanja o dobi, spolu, radnom iskustvu, kompetencijama i iskustvu rada s osobama s invaliditetom. Drugi je dio upitnika Upitnik stavova o inkluziji SINKL 2.0 (Subotić i Anđić, 2016) kojim se procjenjuju ove 4 subskale: moralni imperativ inkluzije, problemi u inkluzivnoj nastavi, parcijalna inkluzija i stručna podrška. Upitnik obuhvaća ukupno 19 tvrdnji koje se odnose na stavove i iskustva o inkluziji. Stupanj slaganja ispitanika s određenom tvrdnjom izražava se odabirom odgovarajućeg broja na ljestvici Likertova tipa od 5 stupnjeva (1 – uopće se ne slažem, 2 – uglavnom se ne slažem, 3 – nisam siguran/na, 4 – uglavnom se slažem, 5 – potpuno se slažem). Podaci su obrađeni na Sveučilištu u Zadru s pomoću programskog paketa Statistica for Windows ver. 13.05. Izračunate su frekvencije i postoci za opće podatke i za stavove za sve četiri subskale upitnika, a za testiranje razlika u stavovima profesora kineziologije koji imaju i onih koji nemaju iskustva u radu sa studentima s invaliditetom primijenjen je t-test za nezavisne uzorke. Svi su koeficijenti testirani na razini značajnosti $p < 0,05$.

Rezultati i rasprava

Prosječna je dob kod 55% ispitanika od 41 do 55 godina, kod 30% od 25 do 40 godina, a ukupno je 15% ispitanika u dobi iznad 55 godina. Upitnik je ispunilo 50% muškaraca i 50% žena, do 10 godina radnog staža ima 30% ispitanika, od 11 do 20 godina 45% ispitanika, od 21 do 30 godina 10% ispitanika, a 31 godinu i više ukupno 15% ispitanika.

Tablica 1. Iskustvo rada sa studentima s invaliditetom

Iskustvo u radu	N	Kumulativno	%	Kumulativno
Zadovoljavajuće	9	9	45	45
Nemam iskustva	8	17	40	85
Vrlo dobro	2	19	10	95
Nije dobro iskustvo	1	20	5	100

Ukupno 40% kineziologa nema iskustva u radu sa studentima s invaliditetom, njih 45% ima zadovoljavajuće iskustvo, a samo ih 5% ima vrlo dobro iskustvo u radu (Tablica 1.). Niski rezultati samoprocjene kvalitete iskustva u radu s osobama s invaliditetom vjerojatno su povezani sa stavovima o kompetentnosti jer se većina profesora kineziologije smatra neznatno kompetentnima. Rezultati stavova profesora kineziologije o kompetentnosti rada sa studentima s invaliditetom pokazuju da se 15% njih smatra nekompetentnima, 20% malo kompetentnima, a 45% kineziologa izjasnilo se da je neznatno kompetentno. Tek se 25% profesora kineziologije smatra vrlo kompetentnima, dok se niti jedan ne smatra iznimno kompetentnim. Druga istraživanja (Karamatić, Brčić i Viljac, 2018) također upućuju na potrebu dodatnog obrazovanja nastavnika kako bi uspješno proveli proces inkluzije.

Tablica 2. Odgovori ispitanika na česticama subskale
Moralni imperativ inkluzije
 % ispitanika

	Uopće se ne slažem	Uglavnom se ne slažem	Nisam siguran	Uglavnom se slažem	Potpuno se slažem
Inkluzivno obrazovanje moralna je dužnost društva u cjelini.	0	0	5	45	50
Nije ni važno koliko je inkluzija efikasna, treba ju primjenjivati jer je moralna.	5	5	10	35	45
Inkluziju treba primjenjivati jer je humana.	0	5	15	20	60
Podržavam uvođenje inkluzije u naš obrazovni sustav i u naše sveučilište.	0	0	5	20	75
Inkluzija pomaže u tome da studenti s invaliditetom ne budu stigmatizirani.	0	0	35	35	30
Svi studenti, bez obzira na težinu invaliditeta, trebaju biti uključeni u redovno vježbanje.	0	0	5	45	50

U Tablici 2. prikazane su tvrdnje ispitanika na subskali *Moralni imperativ inkluzije* prema kojima se većina uglavnom i u potpunosti slaže da je „Inkluzivno obrazovanje dužnost društva u cjelini“. Za tvrdnju „Bez obzira na efikasnost, inkluzija bi se trebala primjenjivati jer je moralna“ nije sigurno ili se ne slaže 20% ispitanika. S tvrdnjom „Inkluziju treba primjenjivati jer je humana“ 80% ispitanika uglavnom se i u potpunosti slaže. Većina podržava uvođenje inkluzije u sustav obrazovanja na sveučilišta. Kada je riječ o tvrdnji „Inkluzija pomaže studentima s invaliditetom da ne budu stigmatizirani“, 35% ispitanika nije sigurno u tvrdnju, dok se ostali uglavnom ili u potpunosti slažu.

S tvrdnjom „Studenti s invaliditetom narušavaju kvalitetu nastave TZK studentima bez invaliditeta“ (Tablica 3.) ne slaže se 70% ispitanika. S tvrdnjom „Studenti bez invaliditeta zadirkuju i žale se na studente s invaliditetom“ većina ispitanika se ne slaže, dok manji dio nije siguran. Većina se ispitanika također ne slaže s tvrdnjom „Studenti s invaliditetom ometaju nastavu više od ostalih“, međutim 10% njih nije sigurno i 10% se slaže

s tvrdnjom. S tvrdnjom da su „studenti s invaliditetom pasivni“ uglavnom se slaže 30% ispitanika, dok 45% nije sigurno.

*Tablica 3. Odgovori ispitanika na česticama subskale
Problemi s inkluzijom u nastavi TZK
% ispitanika*

	Uopće se ne slažem	Uglavnom se ne slažem	Nisam siguran	Uglavnom se slažem	Potpuno se slažem
Studenti s invaliditetom u razvoju u redovnoj nastavi TZK narušavaju kvalitetu nastave studentima bez invaliditeta.	70	10	20	0	0
Studenti bez invaliditeta često zadirkuju studente s invaliditetom.	70	10	20	0	0
Studenti bez invaliditeta žale se na studente s invaliditetom.	65	20	15	0	0
Studenti s invaliditetom ometaju nastavu puno više od drugih studenata.	70	10	10	5	5
Studenti s invaliditetom često su pasivni u nastavi TZK u odnosu na druge studente.	15	10	45	30	0
U nastavi sa studentima s invaliditetom teško je održavati disciplinu.	55	20	25	0	0

Tablica 4. Odgovori ispitanika na česticama subskale
 Parcijalna inkluzija
 % ispitanika

	Uopće se ne slažem	Uglavnom se ne slažem	Nisam siguran	Uglavnom se slažem	Potpuno se slažem
Inkluzija bi se trebala provoditi samo onda kada student s invaliditetom može pratiti i razumjeti nastavu.	15	25	30	20	10
Samo specijaliziranim i ciljanim vježbanjem u izbornim kolegijima studenti s invaliditetom mogu dobiti punu pažnju i individualizirani pristup.	0	0	10	40	50
Bolje je povremeno uvoditi studente s invaliditetom u redovnu nastavu TZK, na sadržaje koje mogu pratiti, nego ih uključivati u cjelovit program.	5	20	20	35	20
Posebni programi u izbornim kolegijima TZK omogućili bi da studenti s invaliditetom imaju individualizirani pristup nastavnika specijaliziranih za rad s takvim studentima.	0	0	10	45	45

U tvrdnjama na subskali parcijalne inkluzije (Tablica 4.) ispitanici su iskazali različite stavove. S tvrdnjom da bi se inkluzija „*trebala provoditi samo onda kad student s invaliditetom može pratiti nastavu*“, 40% ispitanika uopće se i uglavnom ne slaže, 30% njih nije sigurno, dok se 30% ispitanika uglavnom i potpuno slaže. Motoričke sposobnosti, znanja i dostignuća često su preduvjet uspješno izvedene vježbe pojedinca, a ujedno njihov razvoj i razina ovise o razini teškoće studenta. U sljedećoj su tvrdnji ispitanici to i potvrdili jer se 90% ispitanika slaže sa sljedećim: „Ciljano vježbanje u izbornim kolegijima studenti s invaliditetom mogu dobiti punu pažnju i individualizirani pristup“. S tvrdnjom „Bolje je povremeno uvoditi studente s invaliditetom u redovnu nastavu TZK, na sadržaje koje mogu pratiti, nego ih uključivati u cjelovit program“ 55% ispitanika uglavnom se i u potpunosti slaže, 20% njih nije sigurno u tu tvrdnju, dok se 25% njih

uglavnom ne slaže. S tvrdnjom „Posebni programi u izbornim kolegijima TZK omogućili bi studentima s invaliditetom individualizirani pristup nastavnika specijaliziranih za rad s takvim studentima“ uglavnom se i u potpunosti slaže 90% ispitanika. U Tablici 5. prikazani su odgovori na tvrdnje ispitanika na subskali *Stručna podrška*. Čak 65% ispitanika nije sigurno u podršku kolega na katedri, dok je 60% ispitanika zadovoljno radom stručnih timova na sveučilištu koji se odnose na podršku vezanu uz proces inkluzije. Da „Imaju podršku stručnih suradnika (pedagog, psiholog) u radu sa studentima s invaliditetom“, nije sigurno 45% ispitanika, dok je 45% zadovoljno podrškom.

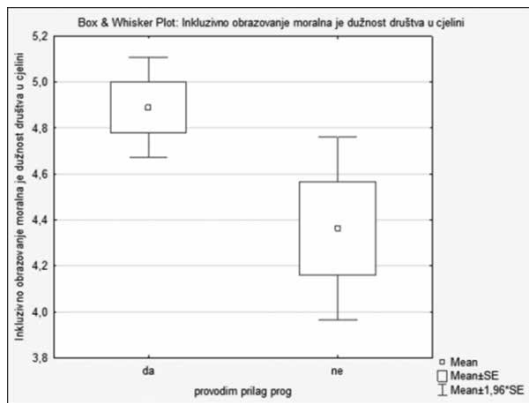
Tablica 5. Odgovori ispitanika na česticama subskale *Stručna podrška*

	Uopće se ne slažem	Uglavnom se ne slažem	Nisam siguran	Uglavnom se slažem	Potpuno se slažem
Zadovoljan/na sam podrškom u vezi s inkluzijom koju mi pružaju drugi kolege nastavnici s moje katedre.	5	0	65	20	10
Stručni timovi na mojem fakultetu/ sveučilištu značajno doprinose uspješnoj realizaciji inkluzije.	10	5	25	40	20
Zadovoljan/na sam podrškom u vezi s inkluzijom koju mi pružaju stručni suradnici (pedagog, psiholog).	5	5	45	30	15

Statistički značajne razlike t-testa među ispitanicima koji provode (45%) i onih koji ne provode (55%) prilagođen program pokazale su se u tvrdnji da je „Inkluzivno obrazovanje moralna dužnost društva u cjelini“ i tvrdnji o „Zadovoljstvu podrškom u vezi s inkluzijom koju im pružaju drugi kolege profesori kineziologije iz katedre“. Rezultati t-testa (Slika 1.) upućuju na to da ispitanici koji imaju iskustva rada sa studentima s invaliditetom više se slažu s tvrdnjom da je inkluzivno obrazovanje moralna dužnost društva u cjelini nego ispitanici koji nemaju takva iskustva. Ostala istraživanja upućuju na to da su nastavnici zagovarali pozitivne stavove i podržavali inkluzivno obrazovanje, ali uz izražene brige s resursima i podrškom u tom sistemu (Alhassan i Abosi, 2014). Profesori kineziologije koji imaju

iskustva u radu sa studentima s invaliditetom zadovoljniji su također podrškom u vezi s inkluzijom koju im pružaju drugi kolege s katedre od profesora kineziologije koji nemaju ta iskustva (Slika 2.). Jedan od važnih faktora razina je podrške koja im je pružena (Avramidis, Bayliss i Burden, 2000). Iako rezultati istraživanja o stavovima odgajatelja (Skočić Mihić, 2011) i nastavnika (Bermanec, 2018) upućuju na nedovoljnu podršku kolega o inkluziji učenika s teškoćama, rezultati ovog istraživanja potvrđuju važnost podrške bliskih kolega.

Slika 1. Grafički prikaz stavova profesora kineziologije o inkluzivnom obrazovanju

Slika 2. Stavovi profesora kineziologije o zadovoljstvu podrškom kolega

Zaključak

Iako 40% profesora kineziologije na sveučilištima nema iskustva u radu sa studentima s teškoćama i većina se smatra malo i neznatno kompetentna za rad s njima, većina se slaže da je inkluzija studenata moralni imperativ inkluzije studenata s invaliditetom u programe tjelesnog vježbanja. Odgovori ispitanika upućuju na to da nema problema s inkluzijom u nastavi tjelesnog vježbanja i nema ujednačene stavove oko parcijalne inkluzije. Većina ispitanika ima pozitivne stavove o uvođenju izbornih kolegija sa sadržajem ciljanih i prilagođenih vježbi oštećenjima pojedinca s naglaskom na individualizirani rad. Podrškom stručnih timova ispitanici su zadovoljniji nego podrškom kolega na katedri. Profesori kineziologije koji provode prilagođeni program sa studentima s invaliditetom smatraju, međutim, da je moralni imperativ inkluzije moralna obveza društva u većem postotku od kolega koji ne provode prilagođen program. Profesori koji provode prilagođen program sa studentima s invaliditetom imaju i veću podršku u radu od kolega s katedre.

Za inkluziju studenata s invaliditetom jako je važna podrška kolega i stručnih timova u realizaciji tjelesnog vježbanja. Rezultati istraživanja upućuju na potrebu dodatne edukacije profesora kineziologije za rad sa studentima s invaliditetom te uvođenja novih izbornih kolegija iz područja kineziologije kako bi studenti s poteškoćama mogli izabrati sadržaje prilagođene njihovim željama i mogućnostima. Uz navedeno, a kako je u dosadašnjim istraživanjima dokazana pozitivna povezanost razine tjelesne aktivnosti osoba s invaliditetom s njihovim zadovoljstvom životom (Pagan, 2018), aktivnosti usmjerene na što uspješniju inkluziju studenata s invaliditetom u različite kineziološke programe na sveučilištima doprinijet će i boljem općem zadovoljstvu istih. U cilju ostvarenja uspješne inkluzije studenata s invaliditetom u kineziološke aktivnosti bitno je da profesori kineziologije imaju pozitivne stavove i adekvatnu podršku (Rojo-Ramos i dr., 2022; UNESCO, 2020). Takva podrška ima važnu ulogu u ispunjavanju cilja održivog razvoja (UNESCO, 2016) u osiguravanju uvjeta da svi učenici bez obzira na individualne različitosti imaju pristup visokokvalitetnom, uključivom i pravednom obrazovanju i da se promiču mogućnosti za cjeloživotno učenje.

Literatura

- Alhassan, A.-R. K., i Abosi, O. C. (2014). Teacher Effectiveness in Adapting Instruction to the Needs of Pupils With Learning Difficulties in Regular Primary Schools in Ghana. *SAGE Open*, 4(1). URL: <https://doi.org/10.1177/2158244013518929> (pristup: 3. 4. 2021).
- Avramidis, E., Bayliss, P., i Burden, R. (2000). A Survey into Mainstream Teachers' Attitudes Towards the Inclusion of Children with Special Educational Needs in the Ordinary School in one Local Education Authority, *Educational Psychology* 20(2), 191-211.
- Bermanec, J. (2018). *Inkluzija učenika s teškoćama u razvoju u srednje škole - stavovi učenika i nastavnika*. Diplomski rad. Osijek: Medicinski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
- Draheim, C. C. (2006). Cardiovascular disease prevalence and risk factors of persons with mental retardation. *Mental retardation and developmental disabilities research reviews*, 12(1), 3-12.
- Graham, A., i Reid, G. (2000). Physical fitness of adults with an intellectual disability: a 13-year follow-up study. *Research quarterly for exercise and sport*, 71(2), 152-161. URL: <https://doi.org/10.1080/02701367.2000.10608893> (pristup: 20. 3. 2021)
- Karamatić Brčić, M. i Viljac, T. (2018). Stavovi nastavnika o inkluzivnom odgoju i obrazovanju. *Magistra Iadertina*, 13, 91-104.
- Kiš Glavaš, L. i Wagner, A. (2001). Stavovi učitelja prema poučavanju kao determinante promjene stavova prema integraciji učenika usporenog kognitivnog razvoja. *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, 37(2), 191-202.
- Miholić, D. (2012). *Studenti s invaliditetom, Slobodno vrijeme*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu.
- Pagan R. (2018). Disability, life satisfaction and participation in sports. U L. Rodriguez de la Vega i W. Toscano (Ur.) *Handbook of leisure, physical activity, sports, recreation and quality of life*. Cham: Springer. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-319-75529-8_20 (pristupljeno 23. 9. 2021).
- Rojo-Ramos, J., Manzano-Redondo, F., Adsuar, J. C., Acevedo-Duque, Á., Gomez-Paniagua, S., and Barrios-Fernandez, S. (2022). Spanish physical education teachers' perceptions about their preparation for inclusive education. *Children* 9(1), 108. doi: 10.3390/children9010108
- Skočić Mihić, S. (2011). *Spremnost odgajatelja i faktori podrške za uspješno uključivanje djece s teškoćama u rani i predškolski odgoj i obrazovanje*. Doktorski rad, Zagreb: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet.

- Subotić, S. i Anđić, B. (2016). *Priručnik za upitnik stavova o inkluziji – SINKL 2.0*. Banja luka, BiH: NVO „Persona“.
- Úbeda-Colomer, J., Monforte, J., & Devís-Devís, J. (2019). Physical activity of university students with disabilities: accomplishment of recommendations and differences by age, sex, disability and weight status. *Public health*, 166, 69.-78.
- UNESCO (2016). *Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action for the Implementation of Sustainable Development Goal 4*. London, UK: UNESCO.
- UNESCO (2020). *Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and Education: All Means All*. London, UK: UNESCO.
- Volarić, W., Lekić, A. & Lulić Drenjak, J. (2019). Tjelesna aktivnost studenata s invaliditetom Sveučilišta u Rijeci. *World of health*, I (2), 72-80.

INCLUSION OF STUDENTS WITH DISABILITIES IN PHYSICAL EXERCISE PROGRAMMES AT UNIVERSITIES IN CROATIA

Abstract

This research aims to determine the attitudes and experiences of professors of kinesiology in working with students with disabilities in order to include them as effectively as possible in physical exercise programmes at universities.

Respondents and methods: The study involved twenty professors of kinesiology who teach Physical Education and other courses in the field of kinesiology. Respondents completed an online questionnaire consisting of two parts. The first part of the questionnaire consisted of the respondent's general data, and in the second part, the "Questionnaire of Attitudes on Inclusion SINKL 2.0" was applied.

The results show that 40% of kinesiology professors at universities have no experience working with students with disabilities. Most consider themselves little and slightly competent to work with them, most agree that student inclusion is a moral imperative to include students with disabilities in exercise programmes. Kinesiology professors who implement a customized programme with students with disabilities believe that the moral imperative of inclusion is a moral obligation of society in a higher percentage than colleagues who do not implement a customized programme. In addition, professors of kinesiology who implement a customized programme for students with disabilities receive greater support in their work than colleagues from the department who do not implement such programmes.

Conclusion: The support of colleagues and professional teams in the implementation of physical exercise programmes is very important for the inclusion of students with disabilities. Moreover, the results of the research indicate the need for additional education of kinesiology professors to work with students with disabilities and the introduction of new elective courses in the field of kinesiology so that students with disabilities can choose content tailored to their wishes and abilities.

Keywords: inclusion, physical activity, students with disabilities, teachers' attitudes